

Historia on hauskaa

Äl' yli päästä perhanaa, niin vielä hetkinen! Tämä huudahdus Vänrikki Stoolin tarinoista taitaa olla tuttu kaikille Suomen koululaisille. Mutta se on myös niin aktiivisesti unohdettu. Suomen sodan sankari Sven Dufva pysäyttää vihollisen Koljonvirran sillalla ja kaatuu lopulta. Mutta kannattiko kaatua?

Suomen sodan alkamisesta on mennyt kaksisataa vuotta. Venäläiset vyöryivät kovassa pakkasessa jäätyneen Kymijoen yli, ja Ruotsin joukot luikkivat pakoon sen minkä kerkesivät. Puolitoista vuotta kestäneen sodan tuloksena Ruotsin raja siirtyi Kymijoelta Pohjanlahteen ja Tornionjoelle. Vanha suurvalta menetti kuusi suurta itäistä lääninään.

Luulisi hatuttavan. Ruotsalaisia nimittäin. Suomen sota jäi sen suurvallan viimeiseksi sodaksi. Ruotsissa juhlitaan kuitenkin melko näkyvästi ja pyyteettömästi valtakunnan hajoamista.

Viimeistään nyt, Suomen sodan juhlahumussa, kumotaan toivottavasti eräs meidän sitkeistä myyteistämme. Nimittäin valtakunta Ruotsi-Suomi. Sellaista ei ole ollut. Oli kuudensadan vuoden ajan vain Ruotsin kuningaskunta, johon kuului yhtenä osana Suomeksi kutsuttu alue. Siihen ei paljoa satsattu. Mitä nyt sotaväkeä värvättiin ja metsiä hyödynnettiin.

Toinen sitkeästi kituva myytti on, että Suomi ja Venäjä olisivat Porvoossa tehneet jonkinlaisen valtiosopimuksen. Ei, Suomen alue vain liitettiin Venäjään. Saimme kuitenkin pääpiirtein pitää vanhat lakimme ja uskontomme, ja mikä kummallista, suomalaiset vapautettiin asepalvelusta.

Oliko meille sitten onneksi päästä irti Ruotsista. Ehkä olisimme voineet irrottautua siitä myöhemminkin, kuten Norjakin teki. Olisiko näin säästyty ensimmäisen ja toisen maailmansodan myllerryksiltä. Tokkopa. Isä aurinkoinen ei olisi jättänyt vanhaa heikkona hetkenä pois annettua valtakunnan osaa takuulla rauhaan. Odotamme tästä pätevää historiallista spekulointia.

No, tsarin Venäjä salli Suomen kuitenkin kehittyä kutakuinkin itsenäisenä. Suomalaiset saivat osallistua suomalaisina erilaisiin kokouksiin, jopa olympialaisiin. On historian ivaa, että Kolehmainen juoksi Suomen maailmankartalle juuri Tukholmassa. Muut maat ja kansat eivät tapahtumaa juurikaan noteeranneet, mutta meille itsellemme se oli jymyjuttu.

Ennen ja jälkeenkin Suomen sodan maamme historia vilisee ruotsalaisia nimiä. Enimmäkseen nämä sprengportenit, armfeltit, cronstedtit ja döbelnit hävisivät taisteluja. Luovuttivat.

Paasikivi noituu useaan otteeseen järkälemäisissä päiväkirjoissaan, kuinka Suomen ulkopoliittikkaa johdettiin ennen viime sotia taitamattomasti. Nämä suomenruotsalaiset eivät ymmärrä asioista saatikka politiikasta mitään. Hirmuista!

No, sitten kun saatiin suomalaiset aateliset, kekkoset ja kumppanit ohjaksiin, aloimme pärjätä.

pajen